

Міжнародний імідж Польщі після приходу до влади партії Право і Справедливість у 2015 році

Після перемоги представника партії Право і Справедливість (ПіС) Анджея Дуди на президентських виборах та виграних парламентських виборів у 2015 році вся польська внутрішня та зовнішня політика сконцентрувалася в руках керівництва однієї партії. Вплив політики ПіС на формування міжнародного іміджу Республіки Польщі піддавався регулярній критиці у польських та закордонних ЗМІ.

Публікації щодо впливу ПіС на сприйняття образу Польщі за кордоном подавали такі видання як «wPolityse» [1], «Wirtualne Media» [2] та інші. Інтернет-сторінка «TVN24» запропонувала огляд матеріалів західних медіа – «Financial Times» і агенції «Reuters» [3]. Автори всіх публікацій переважно негативно оцінювали роль «ПіС» у формуванні міжнародного іміджу країни.

Мета статті полягає у дослідженні впливу політики правлячої партії «ПіС» у Польщі в 2015-2016 рр. на міжнародний імідж країни.

Буквально через декілька тижнів перебування при владі нового уряду партії «ПіС» відомої своє безкомпромісною правотою, і навіть дещо націоналістичною позицією, закордонні ЗМІ, експерти та політики розкритикували ситуацію у Польщі та зазначили погіршення її образу на міжнародній арені. Журналісти американської компанії CNN, подаючи оцінку подіям у Польщі, дійшли навіть до висновку, що країні загрожує державний переворот. Інші видання були значно лояльніші у своїх передбаченнях. В «The Wall Street Journal» написали, що існують «істотні причини», щоб хвилюватися з приводу ситуації у Польщі, але «відкат назад» розпочався в країні набагато раніше, ще за урядів «Громадянської Платформи». Британський тижневик «The Economist» також розкритикував польську владу і написав про «страшні починання» урядів «ПіС» та про «вандалізм в країні» [2].

Польща «мчить», звертаючи з дороги обраної в 1989 році, і через це перестала вже бути «найяскравішою зіркою» Центрально-Східної Європи. Уряд «ПіС» та Ярослав Качинський знищують образ Польщі, написала «Financial Times». Видання стверджувало, що «образ Польщі знову страждає» через політику уряду – підписання законів щодо Конституційного Трибуналу, медійної політики та антитерористичної діяльності, відповідно до яких стало можливим «прослуховування іноземців без судових розпоряджень терміном до трьох місяців та утримання підозрюваних під вартою до 14 днів, не пред'являючи їм звинувачень. Нові правові норми були прийняті без консультацій з правоохоронними організаціями та інформування польського громадянського суспільства. В результаті, не було чітко проведено різницю між особою, звинуваченою у терористичній діяльності та громадянином, що користується своїм конституційним правом на свободу слова та зборів. Газета іронізувала, що уряд Беати Шидло прийняв рішення створити

«структуру, яка буде займатися поширенням позитивного образу Польщі за кордоном, але члени уряду не усвідомлюють того, що ті законодавчі зміни, які вони здійснюють, зведуть всі зусилля нанівець» [3]. Союзники та друзі Польщі не хотіли бути переконаними, що польський уряд «дотримується принципів демократії, прав людини та верховенства права», а прийняття вищеперерахованих змін до законодавства створили враження, що «лідер «ПіС» Ярослав Качинський цих принципів або не розуміє, або не надто ними переймається». Для «ПіС», що виражає «консервативний, католицький світогляд», ці цінності – це «хіба, складові м'якого, ліберального і світського Заходу, що знаходяться в основі щораз більшого суспільного невдоволення», - пише «Financial Times» [3].

Агенція «Reuters» побудувала свій коментар на аналізі доповіді Національного Польського Банку, в якій передбачалося уповільнення на ринку впродовж наступних 12 місяців. Експерти зазначали, що причиною ринкового спаду стали стане зменшення інвестицій та «зміни в законодавстві, що були запроваджені євроскептиками із «Права і Справедливості», які і створили враження нестабільності на внутрішньому ринку та зовнішньої ситуації, та безпосередньо вилинули на скорочення доходів підприємств» [3].

Не кращі оцінки впливу «ПіС» на міжнародний імідж Польщі давали і внутрішні експерти. Збігнев Лазар, керівник і засновник компанії «Modern Corp.», експерт щодо комунікації та зв'язків з громадськістю стверджував, що, оскільки сучасний світ живе штампами і схемами, то фраза вихоплена з контексту і повторена багато разів починає функціонувати як факт. І прикладом такої схеми стала фраза з виступу в Європейському Парламенті Міністра закордонних справ Голландії Берта Кундерса: «Ми мали на нашому континенті страшні доктрини, але збудували демократію. Тепер ми повинні й далі так робити». І ця фраза у спрощеному вигляді закарбувалася у свідомості багатьох європейців, що «тоталітаризм = сучасна Польща». І хоча міністр далі згадав участь поляків у звільненні Голландії у 1945 році, але розлетівся штамп «польські табори смерті». А далі пішли заголовки в стилі: «атака на демократію», «державний переворот» тощо. Щоб знівелювати негативний вплив на міжнародний імідж Польщі потрібна ефективна стратегія підкріплена тактичними діями, а ні першого, ні другого, на думку експерта, на жаль, не було [2].

Адам Лашин, експерт із стратегії формування іміджу, оцінив те, що зробив уряд «ПіС» у перші місяці перебування при владі, як «знищення репутації» Польщі, яка «формувалася понад два десятиріччя» [2]. Польща, на його думку, ще ніколи не мала настільки фатального іміджу в ЗМІ та серед людей, що приймають рішення (decision makers) і лідерів громадської думки.

Креативний директор агенції «Ambasada» Вітольд Короблевські більш м'яко оцінив діяльність уряду, сказавши, що в його діях не було нічого незвичного чи загрозливого для Польщі чи Європи. Відповідальність за лавину негативних медіа-матеріалів про країну і про уряд «ПіС» він покладав на польські ЗМІ (з яких роблять передрук закордонні видання) та на політиків попереднього уряду «Громадянської Платформи» (яких цитують

ЗМІ). А про який-небудь імідж Польщі у світі, взагалі говорити важко, оскільки довгий час це була країна «без власної міжнародної та європейської політики» [2].

Таким чином, прихід до влади партії «Право і Справедливість» у 2015 році та діяльність уряду протягом першого року може розцінюватися більше як чинник, що шкодив міжнародному іміджу Республіки Польщі, ніж як фактор формування позитивної репутації країни у Європі та світі.

У подальшому варто дослідити роль кожної із впливових політичних партій Республіки Польщі на формування міжнародного іміджу країни.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Janecki S. Jaki świetny wizerunek Polski w ostatnim 26-leciu? Jeśli już, to wizerunek naiwniaka i popychadła // wPolityce - 15 stycznia 2016. URL: <http://wpolityce.pl/polityka/278231-jaki-swietny-wizerunek-polski-w-ostatnim-26-leciu-jesli-juz-to-wizerunek-naiwniaka-i-popychadla>
2. Goczał B. Wizerunek Polski pogarsza się zarówno przez błędy rządu PiS, jak i uproszczenia zagranicznych mediów (opinie) // Wirtualne Media. – 21 stycznia 2016. URL: <http://www.wirtualnemedial.pl/artykul/wizerunek-polski-pogarsza-sie-zarowno-przez-bledy-rzadu-pis-jak-i-uproszczenia-zagranicznych-mediow-opinie#>
3. Jak gaśnie gwiazda, czyli "nieszczęśliwe konsekwencje" decyzji PiS. #PiszaoPolsce // TVN24. - 19 lipca 2016. URL: <http://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/piszaopolsce-pis-niszczy-wizerunek-polski,662018.html>